

N.A. Loban. Selection of the Belarusian Large White breed of pigs

Results of selection work with the Belarusian Large White breed for the period of 2007-2010 were analyzed. Perfect dynamics of pedigree animals development and stable tendency of reproductive, fattening and meat indices was determined. So multiple pregnancy for the accounting period increased at .0.15 piglets and 1.4 %, the average weight gain at fattening – at 26 g or 3.5 %, ham weight – at 0,3 kg or 2.8 %. The general profit for the accounting period made 7.6 million USD.

Key words: breeding, the Belarus Large White breed of pigs, reproductive and feeding quality.

УДК 636.4.082

Войтенко С.Л., доктор сільськогосподарських наук

Полтавська державна аграрна академія

Вишневський Л.В., кандидат сільськогосподарських наук

Інститут розведення і генетики тварин НААН

МОНІТОРИНГ ЛІНІЙ, ЯК СКЛАДОВИХ ПОРІД У СВИНАРСТВІ

Рецензент – кандидат біологічних наук О.Ф.Сагло

Подані результати аналізу розподілу кнурів за лініями 11 наявних порід свиней в Україні, крім великої чорної та установлені ареали розповсюдження відповідної породи. В усіх областях країни розміщені племінні господарства по розведенню свиней великої білої породи і ландрас. Одиначні господарства утримують свиней порід українська степова ряба і українська степова біла, уельс, дюрок, п'єтрен. Найбільша кількість ліній та кнурів зосереджена у великій білій породі і ландрас при значних порушеннях ведення племінного обліку, які полягають у неправильних записах кличок тварин, наявності в одній породі ліній іншої, мінімальному складі ліній тощо. Контрольованою можна вважати ситуацію щодо генеалогічної структури у вітчизняних породах свиней, селекція в яких координується науковими установами. Проте і у вітчизняних породах свиней відбувається скорочення значної частини ліній чи особин у них, що негативно впливає на збереження популяції. Відмічено збільшення кількості тварин зарубіжної селекції у найбільш численних породах свиней України, які швидкими темпами витісняють вітчизняний генотип. Як альтернатива стабілізації стану племінного свинарства України може бути створення єдиного загальнодержавного інформаційно-селекційного центру у свинарстві; установлення обмеженої кількості селекційно-гібридних центрів, які за власними програмами, чи у співдружності з визнаними міжнародними компаніями, будуть займатися створенням спеціалізованих генотипів на гібридній основі; скорочення кількості племінних господарств по розведенню свиней великої білої породи й ландрас; переведення суб'єктів племінної справи у свинарстві, які розводять не численні породи, в категорію генотипних стад чи заказників.

Ключові слова: свинарство, генеалогічна структура, розведення за лініями, чисельність кнурів, племінний облік.

Поліпшення господарсько-корисних ознак свиней на сучасному етапі розвитку галузі, який характеризується значною інтенсифікацією усіх технологічних ланок, неможливий без добре налагодженої селекційно-племінної роботи в стадах, як однієї із основних складових процесу виробництва. Остання ґрунтується на застосуван-

ні сучасних методів оцінки тварин, ефективних принципах добору, підбору та використанні різних методів розведення, які обумовлюють спрямовану зміну спадковості особин. Використання розведення за лініями, як методу чистопородного розведення, завдячується роботам О. Орлова та В. Шишкіна, які вперше розробили і впровадили систему розведення за лініями на прикладі ними створених орловської та орловсько-ростопчинської порід коней. Саме поняття «лінія» та «розведення за лініями» було запропоновано Шапоружем у 1909 році. При цьому під методом «розведення за лініями» розуміли використання помірною інбридингу для повторення у потомстві особливо цінних ознак родоначальника. З часом питання розведення за лініями розширилося теоретичними й практичними розробками, але із залученням все більшої кількості методів та засобів воно і наразі залишається предметом сумнівів та дискусій науковців. Дискусійними вважаються питання числа заводських ліній в породі, кількості плідників в лініях, тривалості підтримання у поколіннях подібності з родоначальником лінії та взагалі доцільності використання даного методу розведення [1, 3, 7, 8].

З урахуванням дискусійності даного питання, актуальним є моніторинг ліній сучасних порід свиней в племінних господарствах України, оскільки він дає змогу не лише мати загальне уявлення про генеалогічну структуру порід, але й визначитися з подальшою селекційною роботою в стадах та породах.

Порода є основною одиницею систематики сільськогосподарських тварин й складається з породної групи, типу, лінії, родини та окремої тварини. Класики зоотехнії вважали, що в породі повинно бути кілька тисяч схожих за якістю особин, серед яких достатня кількість таких, що характеризують напрям продуктивності, за яким буде удосконалюватися порода.

Відомо, що основою розведення будь-якої породи тварин вважається розведення за лініями. Такий засіб забезпечує можливість зберігати відносно високий рівень подібності потомства з видатним предком. Розрізняють генеалогічні лінії, які пов'язані лише кличкою та спільним походженням, і заводські лінії, які є продуктом добору із лінії генеалогічної, що мають високу племінну цінність. Тварин однієї генеалогічної лінії здебільшого розводять в багатьох господарствах, в різних умовах й нараховують сотні особин, які мають віддалену подібність між собою. У переважній більшості такі генеалогічні лінії потрібні лише для систематики породи. Найбільш чітко розбіжність між заводськими і генеалогічними лініями простежується у старих породах, що мають широке розповсюдження. У свинарстві України до таких порід можна віднести велику білу породу, розведенням якої займається значна кількість племінних господарств.

Вперше інвентаризацію генеалогічної структури великої білої породи свиней у 1920-1930 роках провів М.М. Завадовський. Аналіз 2446 кнурів, які належали 48 племінним заводам Англії, дав змогу розділити тварин в залежності від походження, типу і продуктивності на 4 роди, кожен рід розділявся на лінії, а лінії на групи, що в кінцевому результаті сприяло розробці систематики породи [6]. М.І. Матієць, аналізуючи розведення за лініями, розробив схему виведення і удосконалення ліній в миргородській породі, в основі якої – розподіл споріднених груп на 4 категорії у залежності від якості тварин [9]. Протягом багатьох років зусилля науковців були спрямовані на створення внутріпородних типів та ліній у великій білій породі, які відрізнялися за рядом ознак [2]. І хоча метод розведення за лініями залишається одним із основних при створенні порід чи типів у свинарстві, а також збереженні генофонду тварин в нашій країні, він дедалі більше втрачає своє теоретичне і практичне значення.

Вимогами щодо апробації породи у свинарстві, як нового селекційного досягнення, передбачена наявність 6 заводських ліній з 12 гілками в кожній. Проте класики зоотехнічної науки, обґрунтовуючи кількість ліній в породі можливістю запобігання інбридингу, так і не дійшли до єдиної думки щодо необхідної кількості останніх. Зараз, у зв'язку з використанням спеціалізованих генотипів, ряд вітчизняних науковців вважають, що лінією взагалі може бути стадо або заводський тип [1]. Ураховуючи, що останнім часом в провідних країнах світу на основі диференційованої селекції за невеликою кількістю ознак створені спеціалізовані лінії свиней та термінальні кнури, яких

класифікують не по належності до лінії, а до відповідної фірми, за програми якої вони були створені, питання лінійного розведення у свинарстві перестає бути актуальним.

Аналіз генеалогічної структури порід свиней, який був зроблений авторами даної статті у 2003 та 2008 роках [4], засвідчив досить суттєве збільшення кількості ліній і родин у найбільш численних породах – великій білій і ландрас за значної кількості номерних та одиничних ліній і родин зарубіжної селекції. При цьому було відмічено багато помилок у записах назв ліній і родин, наявності генеалогічних структурних одиниць з інших порід чи присвоєння не існуючих в породі кличок. Позитивною була ситуація у менш чисельних породах, особливо вітчизняних, де створення чи ведення ліній і родин контролювалося науковцями.

На значну кількість тварин зарубіжної селекції у великій білій породі наголошують і науковці, які здійснюють селекцію з нею. Як вказують Гришина Л.П. та Малик В.І. [5], серед 77 кнурів-плідників великої білої породи, записаних до III тому ДКПТ великої білої породи 50,6% – це кнури датського походження, по 16,9% – англійської й угорської селекції, 6,5% – французького походження, 2,6% – естонського походження і лише 3,9% тварин відносяться до ліній української селекції. Ще раніше подібна ситуація у великій білій породі свиней була відмічена Березовським М.Д. [2], яким вказано, що із наявних у племінних заводах 991 кнурів-плідників лише 14,8% відносяться до ліній вітчизняної селекції, 55,0 % плідників – це тварини естонської селекції, 19,5% – англійського походження і 10,7 % – датського й французького походження.

Отже, аналіз наведених досліджень і публікацій свідчить про необхідність інвентаризації порід свиней та визначення їх генеалогічної структури для розробки хоча б короткострокових програм роботи з породами й можливості якісного вдосконалення тварин за бажаними ознаками продуктивності.

Матеріали і методи. Метою досліджень був моніторинг наявних ліній в племінних господарствах України для визначення дійсного стану племінних ресурсів та можливості чистопородного розведення тварин. Аналіз генеалогічної структури порід був зроблений за даними зведених звітів по бонітуванню свиней за 2012 рік, які були подані суб'єктами племінної справи в Мінагрополітики України. Оцінка проведена за усіма наявними в Україні породами свиней, крім великої чорної.

Результати й обговорення. Моніторинг кнурів, які розводилися у 2012 році в суб'єктах племінної справи у свинарстві всіх областей України, дав змогу виявити значну варіативність як за кількістю ліній в породі, так і кількість кнурів в лінії. При цьому виявлено досить багато назв ліній, особливо у великій білій породі й ландрас, які складно назвати лініями.

Інвентаризація ліній великої білої породи свиней, яка була зроблена за результатами бонітування 1108 основних кнурів, виявила, що найбільш чисельною в породі була лінія Славутича, до якої відносилося 116 кнурів, або 10,5% від загальної кількості плідників. Тварини даної лінії утримувалися в племінних заводах та племінних репродукторах Дніпропетровської, Кіровоградської, Одеської, Полтавської, Сумської, Чернівецької, Черкаської і Чернігівської областей. Значно менша кількість основних кнурів (від 26 до 45 голів) налічувалася у лініях Чемпіона Турка – 4,0 %, Но Рекорда – 3, 2 %, Чемпіона Боя і Свата – по 3,1%, Драчуна – 3,0 %, Доугола – 2,9 %, Денні і Рекорда – 2,3 %. При цьому кнури лінії Но Рекорда і Рекорда ймовірно першопочатково мали спільного родоначальника, але в результаті своєрідного перекладу з мови оригіналу та неточностей у записах утворилося дві лінії. До ліній Альпіна і Сніжка належало по 0,9 %, Васко, Ману, Маршала, Оріона і Принца – по 1,0 %, Антіна, Наполеона, Лафета, Сегера – по 1,2%, Уісто –1,3%, Тоомаса –1,4 %, Вайса –1,6 % від загальної кількості основних кнурів в породі. Вищевказані лінії нараховували від 10 до 20 плідників. Інші наявні в породі лінії були не такі чисельні й мали ряд неточностей чи порушень в кличках, які суперечать веденню племінної справи у свинарстві. Слід також вказати на наявність в породі великої кількості ліній, які представлені одним кнуром. Таких ліній в породі 78, що становить 7% від загальної кількості пробонітованих плідників вітчизняної і зарубіжної селекції. Серед них частина ліній з

одиночними кнурами мають кличку, а інші – лише номер. Досить складно, а точніше неможливо, визначитися із генеалогією кнурів, які мають замість кличок лише номери. В породі виявлено 47 таких ліній, які замість кличок мають лише цифрове позначення, причому досить різне. Приміром, в племінних господарствах АР Крим, Кіровоградської, Вінницької, Донецької, Закарпатської, Черкаської і Миколаївської областей назву лінії подають у вигляді 4 цифр – ймовірно це останні цифри ідентифікаційного номера тварини. В окремих господарствах Одеської області лінію позначають як: 03628 ідент. 3827 раб., в Дніпропетровській та Житомирській областях – UA 510000, UA-18000001195, UA-18000001197, у Волинській, Вінницькій, Дніпропетровській, Житомирській Миколаївській і Сумській областях –23401AA, 18LNF 07765 тощо. Вірогідно це потомки першого-другого поколінь від імпортованих кнурів. Більшість із цих ліній не представляють значної цінності й суттєво не впливають на удосконалення породи. Тому таких тварин слід виводити із селекційного процесу, або на їх основі створювати нові лінії, які будуть мати загальноприйняті назви. Раніше для класифікації тварин зарубіжної селекції була запропонована символіка: ВБАП, ВБДП, ВБФС, ВБНП тощо. Наразі такого принципу дотримуються лише в частині господарств Черкаської, Чернігівської, Полтавської, Київської, Хмельницької і Харківської областей.

Серед наявної кількості ліній у великій білій породі 49 ліній мають назву, яка вказана мовою країни-імпортера, причому із вказівкою як лише клички, так і клички та номери: Azuro, BigTicket (Херсонська область), Bellay Teeag Matsa 173-4164 Bellay Teeag Matsa 4629 1318, Bellay Teeag Matsa 97-4183 (Хмельницька область).

До різних генеалогічних формувань спеціалісти з племінної справи у свинарстві в господарствах віднесли кнурів, які належали до ліній Championa (Дніпропетровська область), Championa boy (Кіровоградська, Херсонська та Одеська області), Championa Boy 051207 (АР Крим); Royal turka (Дніпропетровська область) та Royal Tutka 082803 (Миколаївська область); Вінні 4356 і Віні 4983. Як окремі лінії подані Алба 607 (Львівська область) і Альба (Полтавська і Запорізька області).

Абсурдними і такими, що не мають взагалі ніякого відношення до великої білої породи є лінії: А – господарство Полтавської області, Ф – господарство Запорізької області, Француз – Одеської області, Шакал – І.Франківської області, Мах – Львівської області, П'єтрен – Хмельницької області, Макстер – Чернігівської області, ІЗБДП – Житомирської області. Не можна погодитися з віднесенням ліній Ерго, Енорма, Есмера, Егона в господарствах Дніпропетровської і Львівської області до великої білої породи. Ці лінії належать до породи ландрас. Загалом можна вказати, що у великій білій породі свиней продовжує відбуватися витіснення ліній вітчизняної селекції, що пов'язано із створенням нових, більш продуктивних внутріпородних і заводських типів чи одержанням тварин різних генерацій за імпортованими тваринами з метою їх подальшого відтворення чи відгодівлі. Безперечно, можна по-різному оцінювати ситуацію в породі, але фундатори даної породи вважають, що таке різноманіття генеалогічних формувань за даної ситуації не зовсім виправдано. Значна частина ліній кнурів повинна бути вибракувана з породи, а селекцію слід проводити лише з тими, які дійсно забезпечують підвищення бажаних ознак продуктивності.

Порода ландрас, яка за кількістю тварин знаходиться на другому місці в Україні, розводиться у більшості областей України. Дану породу оцінено за 214 кнурами-плідниками, серед яких найбільша кількість належала до ліній: Паста/Pasta – 11 голів (5,1%), Есмера – 10 голів (4,7%), Лукача – 9 голів (4,2%), Тенета – 7 голів (3,3%), Буцефала, Джека, Некторна, Нера – по 6 голів (2,8%). По 4-5 кнурів налічують лінії Вулкана, Джена, Енорма, Лоренсо, Овесйона, Рокота. Значно менше плідників, по 2-3 голви (по 0,9%) представляють лінії Supreme court, Lapaly, Grande, General Lee, Фокса, Факота, Тукана, Тамерлана, Марко Олександра, Макса, Лонга, Киндра, Йорда, Енорта, Еліаса/Eliasa, Дельфіна і Віктора. Серед ліній породи ландрас вказуються лінії Вайса і Веста, які належать до великої білої породи (Дніпропетровська область) та Драчуна (І.Франківська область). Як лінія в породі ландрас вказана «Номерний імпортний» (Полтавська область). Окремі лінії, як і у великій білій породі, представлені одинич-

ними тваринами лише за номерами: 03536 іден.-5092 раб. (Одеська область), 5475EN (Вінницька область) та інші. Серед наявних в породі ландрас ліній 57 відносяться до ліній, які представлені одним кнуром. Найбільше таких ліній в Чернівецькій, Вінницькій, Миколаївській і Одеській областях.

Українська м'ясна порода охарактеризована по 85 кнурах-плідниках, які розводилися в суб'єктах племінної справи у свинарстві Дніпропетровської, Київської, Миколаївської, Одеської, Рівненської, Херсонської і Харківської областей. За кількість свиней в племінних господарствах порода займає третє місце в Україні. Розподіл кнурів за лініями вказує, що до лінії Цитруса відноситься 10 голів (11,8%), Цуката і Центра – по 8 голів (по 9,4%), Цензура – 7 голів (8,2%), Цоколя – 6 голів (7,1%), Цинка – 5 голів (5,9%). Не численними (по 3-4 голови) були лінії Бистрого, Орла, Центуріона, Цианіта, Циклона, Цикорія і Цимуса. По одній голові налічували лінії Цоя, Цепкого, Фараона.

Червона білопояса порода свиней представлена 59 кнурами-плідниками, які розводилися в племінних господарствах Вінницької, Запорізької, Миколаївської, Полтавської, Тернопільської, Черкаської, Хмельницької, Херсонської і Одеської областей. До лінії Динаміта належать 10 кнурів, або 16,9% наявних плідників у породі. В лінії Дантиста зосереджено 15,2% кнурів від загальної кількості основних плідників в породі, Дебюта – 13,5%, Демона – 11,9%, Девіза і Дозора – по 8,5%, Дивізіона і Драба – по 6,8%, Дельфіна і Доброго – по 1,7%. Не типовою й такою що не належить породі вказано лінію Топ індекс у господарстві Хмельницької області.

Миргородська порода свиней у 2012 році розводилася в племінних господарствах Полтавської, Волинської і Сумської областей. В суб'єктах племінної справи налічувалося 48 кнурів, які відносилися до 9 ліній. Найбільше кнурів належало до ліній Дніпра і Швидкого – по 9 голів (18,8%), Грозного – 8 голів (16,7%) та Коханого й Ловчика – по 6 голів (12,5%). Лише по 3 голови кнурів було в лініях Веселого, Камиша і Маркіза (по 6,25%) і одна голова – в лінії Муромця (2,1%).

Полтавська м'ясна порода була представлена 40 пробонітованими кнурами у племінних господарствах Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської і Хмельницької областей. Найбільше кнурів відносилося до лінії Муфлона – 9 голів (22,5%), Ефекта – 6 голів (15%) та Костра – 4 голови (10,0%). Лише по 3 голови кнурів налічували лінії Деркула, Сулутьєна і Супутника (по 7,5%) та по 2 голови (по 5,0%) лінії Айдара, Антея, Патріота, Престижа, Прибоя і Стрільця.

Українську степову білу породу представляли лише 28 пробонітованих кнурів, які розводилися в Херсонській області. Найбільше кнурів відносилися до лінії Шума – 13 голів (46,4%). Лінії Асканія і Крона налічували по 3 кнура (по 10,7%), по 2 голови (по 7,1%) – лінії Асканійця, Нового і Степняка. Лінії-одинаки в породі – Арсенала, Аспекта і Бойця (по 3,6 %).

Породу п'єтрен не так давно стали розводити у суб'єктах племінної справи у свинарстві Одеської і Вінницької областей. В породі всі наявні 22 лінії представлені лініями-одинаками, які мають лише номери. При цьому в Одеській області лінія подана у вигляді чотирьох цифр (0650 і т.д.), а у Вінницькій області лінії позначені як 2474DR, 6090FP, 6461FG тощо.

Уельська порода представлена 16 кнурами, які віднесені до 11 ліній, що розводяться в господарствах Харківської області. При цьому лінії Велінгтона, Імперіала, Леда, Рекса, Уейтера і Ямса налічують лише по одній голові кнурів (по 6,3%), Earla і Епрегога – по 2 голови, Теда і Віктора – по 3 голови (по 18,8%). Лінія Віктора належить до породи ландрас.

Порода дюрок представлена 10 кнурами, яких розводили у Миколаївській області. Пробонітовані кнури відносилися до таких ліній: Вітамана, Музила, Мультитуда – по 2 голови (по 20 %) і Ладана, Мусса і Фредеріка – по одній голові (по 10 %.)

Українська степова ряба порода налічувала лише 8 кнурів, які розводилися в одному господарстві Херсонської області. Лінії Реала, Рекорда, Рябого налічували по одній голові кнурів (по 12,5%), Рокота – 2 голови (25%) і Рифа – 3 голови (37,5%).

Висновки. Моніторинг ліній кнурів 11 порід свиней, які розводяться в племінних господарствах України, вказує на складну ситуацію в галузі як з огляду існування породи взагалі, що має місце в не численних породах, так і належність тварин до чистопородних, підтвердженням чого слугують дані по найбільш численних породах – великій білій і ландрас. Можливим виходом із такого стану вбачається, по-перше, у створенні єдиного загальнодержавного інформаційно-селекційного центру у свинарстві на базі провідної наукової установи в галузі, що надасть змогу автоматизувати селекційний процес та упорядкувати базу даних кнурів по породах, по-друге – визначитись із мережею селекційно-гібридних центрів, які за власними, чи у співдружності з визнаними міжнародними компаніями, окремими селекційними програмами будуть займатися програмами створення спеціалізованих ліній та гібридизації, що надасть змогу значно скоротити кількість племінних господарств з розведення свиней великої білої породи й ландрас, та, по-третє, переведення суб'єктів племінної справи у свинарстві, які розводять не численні породи, в категорію генофондних стад чи заказників.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Березовський М. Д. Особливості та перспективи селекції свиней за лініями / М. Д. Березовський // Розведення і генетика тварин : міжвід. темат. зб. – К. : Аграрна наука, 2005. – Вип. 38. – С. 244–249.
2. Березовський М. Д. Селекція свиней великої білої породи в Україні / М. Д. Березовський // Державна книга племінних тварин великої білої породи свиней. – Т.І. – К.: Арістей, 2006. – С. 6-24.
3. Буркат В. П. Методичні аспекти створення заводських ліній при виведенні нових порід / В. П. Буркат, М. В. Зубець, О. Ф. Хаврук // Вісник сільськогосподарської науки. – 1987. – № 1. – С. 10–14.
4. Войтенко С. Л. Генеалогічна структура та продуктивність свиней України / С.Л. Войтенко, Л.В. Вишневський, М.Г. Порхун, К.В. Бодряшова. – Полтава, 2009. – 38с.
5. Гришина Л.П. Порівняльна оцінка продуктивних ознак свиней великої білої породи провідних господарств України (за даними III тому ДКПТ великої білої породи) / Л.П.Гришина, В.І.Малик // Міжвід. темат. зб. «Свинарство». – Полтава, 2012. – Вип. 61. – С. 75-79.
6. Завадовский Н. Н. Избранные труды / Н.Н.Завадовский. – М. : Агропромиздат, 1990. – 383 с.
7. Карпова О. С. Заводская линия – права гражданства в селекционном законодательстве / О. С. Карпова // Зоотехния. – 2003. – № 2. – С. 13–14.
8. Козловский В. Г. Разведение по линиям в свиноводстве и применение инбридинга / В. Г. Козловский, Н. П. Смирнов // Генетика. – 1967. – № 10. – С. 128–141.
9. Матиец М. И. Выведение заводских линий хряков для промышленного скрещивания / М. И. Матиец // Методы разведения свиней. – М. : Колос, 1965. – С. 219–226.

Войтенко С.Л., Вишневский Л.В. Мониторинг линий, как составляющих пород в свиноводстве

Поданы результаты распределения хряков по линиям 11 пород свиней в Украине, кроме крупной черной, а также установлены ареалы разведения соответствующей породы. Во всех областях страны размещены племенные хозяйства по разведению свиней крупной белой породы и ландрас. Единичные хозяйства содержат племенных свиней пород украинская степная рябая и украинская степная белая, уэльс, дюрюк, пьетрен. Наибольшее количество линий и хряков сосредоточено в крупной белой породе и ландрас при существенных нарушениях ведения племенного учета, которые заключаются в неправильных записях кличек животных, наличии в одной породе линий другой, минимальному количеству животных в линии и других. Контролируемой можно считать ситуацию с генеалогической структурой отечественных пород свиней, селекция в

которых координируется научными учреждениями. Но и в отечественных породах свиней происходит значительное сокращение количества линий и особей в них, что отрицательно влияет на сохранение популяции. Отмечено увеличение количества животных зарубежной селекции в наиболее численных породах свиней Украины, которые быстрыми темпами вытесняют отечественный генофонд. Как альтернатива стабилизации состояния племенного свиноводства Украины может быть: создание единого общегосударственного информационно-селекционного центра в свиноводстве, установление ограниченного количества селекционно-гибридных центров, которые по собственным программам, или в содружестве с ведущими международными компаниями, будут заниматься созданием специализированных генотипов на гибридной основе; сокращение количества племенных хозяйств по разведению свиней крупной белой породы и ландрас; перевод субъектов племенного дела в свиноводстве, которые разводят не численные породы, в категорию генофондных стад или заказников.

Ключевые слова: свиноводство, генеалогическая структура, разведение по линиям, численность хряков в линиях, племенной учет.

S.L.Voitenko, L.V.Vyshnevskiyi. Monitoring lines, as components of breeds in pig breeding

Filed with the distribution of the breeding lines 11 breeds of pigs in Ukraine, in addition to the Large Black and established areas of cultivation corresponding breed. In all areas of the country posted breeding farm on cultivation of pigs of the Large White breed and Landrace. Single economy contain breeding pigs breeds of the Ukrainian Steppe Spotted and the Ukrainian Steppe White, Wales, Duroc, Petrain. The largest number of lines and boars are concentrated in large white breed and Landrace with significant violations of conducting breeding records that are in the wrong records pet names, the presence of one breed lines of another, the minimum number of animals in line and others. Controlled possible to consider the situation with a genealogical structure of domestic breeds of pigs, breeding in coordinated research institutions. But in domestic pigs breeds is marked reduction in the number of lines and the individuals in them, which negatively affects the conservation of the population. The marked increase in the number of animals foreign selection in most numerical pig breeds of Ukraine that is rapidly replacing the national gene pool. As an alternative to the stabilization of pig breeding of Ukraine may be: the creation of a single national information-breeding centre in pig production, the establishment of a limited number selection-hybrid centers who by their own programs, or in partnership with leading international companies, will be engaged in creation of specialized genotypes on hybrid basis; reduction of the number of breeding farms on cultivation of pigs of large white breed and Landrace; translation of subjects breeding in pigs, which are bred numerical not breed in category genofonda stud or sanctuaries.

Key words: pig breeding, family structure, breeding lines, the number of boars in lines, breeding records.